Bajai Szent Rókus Kórház
6500 Baja, Rókus u. 10.
Tel.: 79/422-233, Fax: 79/425-575

MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT

INFORMATIKAI BIZTONSÁGI SZABÁLYZAT

A PÉLDÁNY SORSZÁMA: ……

A PÉLDÁNY TULAJDONOSA:

NÉV: ……..
MUNKAKÖR: ……..
OSZTÁLY/RÉSZLEG: ……..

Vonatkozó minőségirányítási eljárás: **ME 04-04 Egészségügyi feljegyzések számítógépes készítése, tárolása**

TARTALOM

2011. 05. 20.

MELLÉKLET

1. Nyilatkozat
2. Adatkezelési nyilatkozat
3. Géptermi rend

1. CÉL

Az Informatikai Biztonsági Szabályzat alapvető célja, hogy az informatikai rendszer alkalmazása során biztosítsa a Bajai Szent Rókus Kórháznál az adatvédelem alkotmányos elveinek, az adatbiztonság követelményeinek az érvényesülését, és megakadályozza a jogosulatlan hozzáférést, az adatok megváltoztatását és jogosulatlan nyilvánosságra hozatalát.

Az Informatikai Biztonsági Szabályzat célja továbbá:

- a titok-, vagyon-, és tűzvédelemre vonatkozó védelmi intézkedések betartása,
- az üzemeltetett informatikai rendszerek rendeltetésszerű használata,
- az üzembiztonságot szolgáló karbantartás és fenntartás,
- az adatok informatikai feldolgozása és azok további hasznosítása során az illetéktelen felhasználásból származó hátrányos következmények megszüntetése, illetve minimális mértékre való csökkentése,
- az adatállományok tartalmi és formai épségének megőrzése,
- az alkalmazott programok és adatállományok dokumentációinak nyilvántartása,
- a munkaállomásokon lekérdezhető adatok körének meghatározása,
- az adatállományok biztonságos mentése,
- az informatikai rendszerek zavartalan üzemeltetése, a feldolgozás folyamatát fenyegető veszélyek megelőzése, elhárítása,
- az adatvédelem és adatbiztonság feltételeinek megteremtése.

A szabályzatban meghatározott védelemnek működnie kell a rendszerek fennállásának egész időtartama alatt a megtervezésüktől kezdve az üzemeltetésükön keresztül a felhasználásig.

2. AZ INFORMATIKAI BIZTONSÁGI SZABÁLYZAT HATÁLYA

2.1. Személyi hatálya

Az IBSZ személyi hatálya az intézmény valamennyi dolgozójára, illetve az informatikai eljárásban résztvevő más szervezetek dolgozóira egyaránt kiterjed.

2.2. Tárgyi hatálya

- kiterjed a védelmet élvező adatok teljes körére, felmerülésük és feldolgozási helyüktől, idejüktől és az adatok fizikai megjelenési formájuktól függetlenül,
- kiterjed az intézmény tulajdonában lévő, illetve az általa bérelt valamennyi informatikai berendezésre, valamint a gépek műszaki dokumentációira is,
- kiterjed az informatikai folyamatban szereplő összes dokumentációra
- (fejlesztési, szervezési, programozási, üzemeltetési),
- kiterjed a rendszer- és felhasználói programokra,
- kiterjed az adatok felhasználására vonatkozó utasításokra,
- kiterjed az adathordozók tárolására, felhasználására.

Az Informatikai Biztonsági Szabályzatot az alábbiakban felsorolt minőségügyi dokumentumokkal összhangban kell alkalmazni:

- Adatvédelmi Szabályzat

- Szervezeti és Működési Szabályzat,
- Leltározási szabályzat,
- Hasznosítási és selejtezési szabályzat.

3. AZ IBSZ BIZTONSÁGI FOKOZATA

Intézményünk alapbiztonsági fokozatba tartozik. Intézményünk általános informatikai feldolgozást végez.

4. VÉDELMET IGÉNYLŐ, AZ INFORMATIKAI RENDSZERRE HATÓ ELEMEK

Az informatikai rendszer egymással szervesen együttműködő és kölcsönhatásban lévő elemei határozzák meg a biztonsági szempontokat és védelmi intézkedéseket.

Az informatikai rendszerre az alábbi tényezők hatnak:

- a környezeti infrastruktúra,
- a hardver elemek,
- az adathordozók,
- a dokumentumok,
- a szoftver elemek,
- az adatok,
- a rendszerelemekkel kapcsolatba kerülő személyek.

4.1. A védelem tárgya

A védelmi intézkedések kiterjednek:

- a rendszer elemeinek elhelyezésére szolgáló helyiségekre,
- az alkalmazott hardver eszközökre és azok működési biztonságára,
- az informatikai eszközök üzemeltetéséhez szükséges okmányokra és dokumentációkra,
- az adatokra és adathordozókra, a megsemmisítésükig, illetve a törlésre szánt adatok felhasználásáig,
- az adatfeldolgozó programrendszerekre, valamint a feldolgozást támogató rendszer szoftverek tartalmi és logikai egységére, előírásszerű felhasználására, reprodukálhatóságára,
- a személyhez fűződő és vagyoni jogokra.

4.2. A védelem eszközei

A mindenkori technikai fejlettségnek megfelelő műszaki, szervezeti, programozási, jogi intézkedések azok az eszközök, amelyek a védelem tárgyának különböző veszélyforrásokból származó kárt okozó hatásokkal, szándékokkal szembeni megóvását elősegítik, illetve biztosítják.

5. A VÉDELEM FELELŐSE

A védelem felelőse az intézményi adatvédelmi felelős. A jelen szabályzatban foglaltak szakszerű végrehajtásáról az intézményi adatvédelmi felelősnek kell gondoskodnia.

5.1. Az intézményi adatvédelmi felelős feladatai

- ellátja az adatfeldolgozás felügyeletét,
- ellenőrzi a védelmi előírások betartását,
- ellátja az informatikai titokvédelmi munka szervezését és felügyeletét,
- kialakítja a védelmi eszközök alkalmazására vonatkozó döntés elkészítése érdekében a szakterületek bevonásával a biztonságot növelő intézkedéseket,
- felelős az informatikai rendszerek üzembiztonságáért, biztonsági másolatok készítéséért és karbantartásáért,
- gondoskodik a rendszer kritikus részeinek újra indíthatóságáról, illetve az újra indításhoz szükséges paraméterek reprodukálhatóságáról,
- feladata a védelmi eszközök működésének, szerviz ellátás biztosításának folyamatos ellenőrzése,
- az adatvédelmi tevékenységet segítő nyilvántartási rendszer kialakítása,
- az adatvédelmi feladatok ismertetése, oktatása,
- a védelmi rendszer érvényesülésének ellenőrzése,
- az IBSZ kezelése, naprakészen tartása, módosítások átvezetése,
- felelős az intézmény informatikai rendszere hardver eszközeinek karbantartásáért, és időszakos hardver tesztjeiért,
- nyilvántartja a beszerzett, illetve üzemeltetett hardver és szoftver eszközöket,
- ellenőrzi a vásárolt szoftverek helyes működését, vírusmentességét, a használat jogszerűségét,
- a vírusvédelemmel foglalkozó szervezetekkel kapcsolatot tart,
- a vírusfertőzés gyanúja esetén gondoskodik a fertőzött rendszerek izolálásáról,
- folyamatosan figyelemmel kíséri és vizsgálja a rendszer működésére és biztonsága szempontjából a lényeges paraméterek alakulását,
- ellenőrzi a rendszer önadminisztrációját,
- javaslatot tesz a rendszer szűk keresztmetszeteinek felszámolására,
- tevékenységéről rendszeresen beszámol az intézmény vezetőjének.

5.2. Az intézményi adatvédelmi felelős ellenőri feladatai

- évente egy alkalommal részletesen ellenőrzi az IBSZ előírásainak betartását,
- rendszeresen ellenőrzi a védelmi eszközökkel való ellátottságot,
- előzetes bejelentési kötelezettség nélkül ellenőrzi az informatikai munkafolyamat bármely részét.

5.3. Az intézményi adatvédelmi felelős jogai

- az előírások ellen vétőkkel szemben felelősségre vonási eljárást kezdeményezhet az intézmény vezetőjénél,
- bármely érintett szervezeti egységnél jogosult ellenőrzésre,
- betekinthet valamennyi iratba, ami az informatikai feldolgozásokkal kapcsolatos,
- javaslatot tesz az új védelmi, biztonsági eszközök és technológiák beszerzésére illetve bevezetésére,
- adatvédelmi szempontból az informatikai beruházásokat véleményezi.

5.4. Az intézményi adatvédelmi felelős kiválasztása

Az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

- erkölcsi feddhetetlenség,
- összeférhetetlenség - az adatvédelmi felelős funkció összeférhetetlen minden olyan vezetői munkakörrel, amelyben adatvédelmi kérdésekben a napi munka szintjén dönteni, intézkedni kell.
- az informatika szintjén:
  - az informatikai hardver eszközök és a védelmi technikai berendezések ismerete,
  - üzemeltetésben jártasság,
  - szervezőkészség.
- a szakterületre vonatkozó jogi szabályozás ismerete.

5.5. Az intézményi adatvédelmi felelős megbízása

Az intézményi adatvédelmi felelőst az intézményvezető bízza meg. Az intézményi adatvédelmi felelős megbízólevél alapján jogosult ellátni a hatáskörébe tartozó feladatokat.

6. AZ INFORMATIKAI BIZTONSÁGI SZABÁLYZAT ALKALMAZÁSÁNAK MÓDJA

Az Informatikai Biztonsági Szabályzat megismerését az érintett dolgozók részére az intézményi adatvédelmi felelős oktatás formájában biztosítja (1.sz.melléklet), melyről nyilvántartást vezet.

6.1. Az Informatikai Biztonsági Szabályzat karbantartása

Az IBSZ-t az informatikában - valamint az intézménynél - a fejlődés során bekövetkező változások miatt időközönként aktualizálni kell.
Az Informatikai Biztonsági Szabályzat folyamatos karbantartása az intézményi adatvédelmi felelős feladata.

6.2. A védelmet igénylő adatok és információk osztályozása, minősítése, hozzáférési jogosultság

Az adatokat és információkat jelentőségük és bizalmassági fokozatuk szerint osztályozzuk:

- közlésre szánt, bárki által megismerhető adatok,
- minősített, titkos adatok.

Az informatikai feldolgozás során keletkező adatok minősítője annak a szervezeti egységnek a vezetője, amelynek védelme az érdekkörébe tartozik.
Különös védelmi utasítások és szabályozások nem mondhatnak ellent a törvények és a jogszabályok mindenkori előírásainak.
A hivatali titoknak minősülő adatok feldolgozásakor meg kell határozni írásban és névre szólóan a hozzáférési jogosultságot.
A kijelölt dolgozók előtt a titokvédelmi és egyéb szabályokat, a betekintési jogosultság terjedelmét, gyakorlási módját és időtartamát ismertetni kell.
Alapelv, hogy mindenki csak ahhoz az adathoz juthasson el, amire a munkájához szüksége van.

Az információhoz való hozzáférést a tevékenység naplózásával dokumentálni kell, ezáltal bármely számítógépen végzett tevékenység – adatbázisokhoz való hozzáférés, a fájlba vagy mágneslemezre történő mentés, a rendszer védett részeibe történő illetéktelen behatolási kísérlet – utólag visszakereshető.
A naplófájlokat hetente át kell tekinteni, s a jogosulatlan hozzáférést vagy annak a kísérletét az intézmény vezetőjének azonnal jelenteni kell.
A naplófájlok áttekintéséért, értékeléséért a *rendszergazdák* felelősök.
Minden dolgozóval, aki az adatok gyűjtése, felvétele, tárolása, feldolgozása, hasznosítása (ideértve a továbbítást és a nyilvánosságra hozatalt) és törlése során információkhoz jut adatkezelési nyilatkozatot kell aláíratni (2.sz. melléklet).
A hivatkozott munkakörben dolgozó új belépővel a Bér-, munka-, és személyügyi osztály íratja alá a nyilatkozatot egy példányban, mely a dolgozó személyi anyagának részét képezi.
A titkot képező adatok védelmét, a feldolgozás – az adattovábbítás, a tárolás - során az operációs rendszerben és a felhasználói programban alkalmazott logikai, matematikai, illetve a hardver berendezésekben kiépített technikai megoldásokkal is biztosítani kell (szoftver, hardver adatvédelem).

7. AZ INFORMATIKAI ESZKÖZBÁZIST VESZÉLYEZTETŐ HELYZETEK

Az információk előállítására, feldolgozására, tárolására, továbbítására, megjelenítésére alkalmas informatikai eszközök fizikai károsodását okozó veszélyforrások ismerete azért fontos, hogy felkészülten megelőző intézkedésekkel a veszélyhelyzetek elháríthatók legyenek.

7.1. Környezeti infrastruktúra okozta ártalmak

- Elemi csapás:
  - földrengés,
  - árvíz,
  - tűz,
  - villámcsapás, stb.
- Környezeti kár:
  - légszennyezettség,
  - nagy teljesítményű elektromágneses térerő,
  - elektrosztatikus feltöltődés,
  - a levegő nedvességtartalmának felszökése vagy leesése,
  - piszkolódás (pl. por).
- Közüzemi szolgáltatásba bekövetkező zavarok:
  - feszültség-kimaradás,
  - feszültségingadozás,
  - elektromos zárlat,
  - csőtörés.

7.2. Emberi tényezőre visszavezethető veszélyek

Szándékos károkozás:
- behatolás az informatikai rendszerek környezetébe,
- illetéktelen hozzáférés (adat, eszköz),

- adatok- eszközök eltulajdonítása,
- rongálás (gép, adathordozó),
- megtévesztő adatok bevitele és képzése,
- zavarás (feldolgozások, munkafolyamatok).

Nem szándékos, illetve gondatlan károkozás:

- figyelmetlenség (ellenőrzés hiánya),
- szakmai hozzá nem értés,
- a gépi és eljárásbeli biztosítékok beépítésének elhanyagolása,
- a jelszó gyakori *(napi, heti)* megváltoztatásának az elmulasztása,
- a megváltozott körülmények figyelmen kívül hagyása,
- illegális másolattal vírusfertőzött adathordozó behozatala,
- biztonsági követelmények és gyári előírások be nem tartása,
- adathordozók megrongálása (rossz tárolás, kezelés),
- a karbantartási műveletek elmulasztása.

A szükséges biztonsági-, jelző és riasztó berendezések karbantartásának elhanyagolása veszélyezteti a feldolgozás folyamatát, alkalmat ad az adathoz való véletlen vagy szándékos illetéktelen hozzáféréshez, rongáláshoz.

8. AZ ADATOK TARTALMÁT ÉS A FELDOLGOZÁS FOLYAMATÁT ÉRINTŐ VESZÉLYEK

8.1. Tervezés és előkészítés során előforduló veszélyforrások

- a rendszerterv nem veszi figyelembe az alkalmazott hardver eszköz lehetőségeit,
- hibás adatrögzítés, adatelőkészítés, az ellenőrzési szempontok hiányos betartása.

8.2. A rendszerek megvalósítása során előforduló veszélyforrások

- hibás adatállomány működése,
- helytelen adatkezelés,
- programtesztelés elhagyása.

8.3. A működés és fejlesztés során előforduló veszélyforrások

- emberi gondatlanság,
- szervezetlenség,
- képzetlenség,
- szándékosan elkövetett illetéktelen beavatkozás,
- illetéktelen hozzáférés,
- üzemeltetési dokumentáció hiánya.

9. AZ INFORMATIKAI ESZKÖZÖK KÖRNYEZETÉNEK VÉDELME

9.1. Vagyonvédelmi előírások (lásd. 3. melléklet)

- a gépterem *(informatikai szoba)* külső és belső helyiségeit biztonsági zárakkal kell felszerelni,
- a gépterembe való be- és kilépés rendjét szabályozni kell,
- csak az illetékes dolgozók tartózkodhatnak a gépteremben,
- a gépterem kulcsának felvétele illetve leadása csak aláírás ellenében történhet,
- munkaidőn túl a gépteremben csak engedéllyel lehet dolgozni,
- a számítógép monitorát úgy kell elhelyezni, hogy a megjelenő adatokat illetéktelen személyek ne olvashassák el,
- a gépterembe történő illetéktelen behatolás tényét az intézmény vezetőjének azonnal jelenteni kell,
- az informatikai eszközöket csak a kijelölt dolgozók használhatják,
- az informatikai eszközök rendeltetésszerű működéséért a felhasználó felelős.

9.2. Adathordozók

- könnyen tisztítható, jól zárható szekrényben kell elhelyezni úgy, hogy tárolás közben ne sérüljenek, károsodjanak,
- az adathordozókat a gyors hozzáférés érdekében azonosítóval kell ellátni, melyről nyilvántartást kell vezetni,
- a használni kívánt adathordozót (CD, DVD) a tárolásra kijelölt helyről kell kivenni, és oda kell vissza is helyezni,
- a munkaasztalon csak azok az adathordozók legyenek, amelyek az aktuális feldolgozáshoz szükségesek,
- adathordozót más szervezetnek átadni csak engedéllyel szabad,
- a munkák befejeztével a használt berendezést és környezetét rendbe kell tenni.

9.3. Tűzvédelem

A gépterem illetve kiszolgáló helyiség a „D” tűzveszélyességi osztályba tartozik, amely mérsékelt tűzveszélyes üzemet jelent.
A menekülési útvonalak szabadon hagyását minden körülmények között biztosítani kell. Külön tűzszakaszt kell képezni a gépterem és az adatállomány- tároló helyiség között.
A gépteremben csak a napi munkavégzéshez szükséges mennyiségű gyúlékony anyagot szabad tárolni (pl. leporellót).
A gépteremben dohányozni tilos!
A nagy fontosságú, pl. törzsadat-állományokat 2 példányban kell őrizni és a második példányt elkülönítve tűzbiztos páncélszekrényben kell őrizni.
Ezen adatállományok kijelölése az informatikai csoport-koordinátor feladata.

10. AZ INFORMATIKAI RENDSZER ALKALMAZÁSÁNÁL FELHASZNÁLHATÓ VÉDELMI ESZKÖZÖK ÉS MÓDSZEREK

10.1. A gépterem (informatikai szoba) védelme

Elemi csapás *(vagy más ok)* esetén a gépteremben bekövetkezett részleges vagy teljes károsodáskor az alábbiakat kell sürgősen elvégezni:

- menteni a még használható anyagot,
- biztonsági mentésekről, háttértárakról a megsérült adatok visszaállítása,
- új adatfeldolgozás, helyiségek kialakítása,
- archivált anyagok (ill. eszközök) használatával folytatni kell a feldolgozást.

10.2. Hardver védelem

A berendezések hibátlan és üzemszerű működését biztosítani kell.
A működési biztonság megóvását jelenti a szükséges alkatrészek beszerzése.
Az üzemeltetés, karbantartás és szervizelés rendjét külön utasításban kell szabályozni.
A karbantartási munkákat tervezetten, körültekintően és gondosan kell elvégezni.
A munkák szervezésénél figyelembe kell venni:

- a gyártó előírásait, ajánlatait,
- a tapasztalatokat,
- a hardver tesztek által feltárt hibákat.
- Alapgép szétbontását (kivéve a garanciális gépeket) csak a hardver karbantartó személy(ek) végezheti el. Billentyűzet, monitor, nyomtató cseréjének idejét dokumentálni kell.

10.3. Az informatikai feldolgozás folyamatának védelme

10.3.1. Az adatrögzítés védelme

- adatbevitel hibátlan műszaki állapotú berendezésen történjen,
- tesztelt adathordozóra lehet adatállományt rögzíteni,
- a bizonylatokat és mágneses adathordozókat csak e célra kialakított és megfelelő tároló helyeken szabad tartani,
- az adatrögzítés szoftver védelme. A programokat ellenőrző funkciókkal kell ellátni, ellenőrző számok, kontrollösszegek használatát biztosítani kell. Biztosítani kell továbbá a rögzített tételek visszakeresésének és javításának lehetőségét is.
- hozzáférési lehetőség:
- a bejelentkezési azonosítók használatával kell szabályozni, hogy ki milyen szinten férhet hozzá a kezelt adatokhoz. (Alapelv: a tárolt adatokhoz csak az illetékes szervezeti egységek személyei férjenek hozzá).
- az adatok bevitele során alapelv: azonos állomány rögzítését és ellenőrzését ugyanaz a személy nem végezheti.
- A szerver*(ek)* rendszergazda jelszavát és az operációs rendszerek rendszergazda jelszavát lezárt borítékban, zárható szekrényben kell tárolni. A boríték felbontását dokumentálni kell.
- adatrögzítési folyamat bizonylatolása.

A másodlagos adathordozókat kísérő jeggyel kell ellátni melynek tartalma:

- témaazonosító, bizonylat neve,
- rekord (tételszám),
- rögzítést ill. ellenőrzést végző személyek nevei.
- adatrögzítés folyamatához kapcsolódó dokumentációk:
- adatrögzítési utasítások,
- ellenőrző rögzítési utasítások,
- tesztelő és törlő programok kezelési utasításai,
- megőrzési utasítások,
- gépkezelési leírások.

10.3.2. Adathordozók védelme

Az adathordozók logikai védelmét az operációs rendszer és az ehhez tartozó ellenőrző, file-kezelő rutinok alkalmazásával lehet biztosítani.
Az informatikai eszközök üzemeltetéséért az informatikai csoport-koordinátor felelős.
Köteles gondoskodni a feldolgozások igényeinek megfelelő adathordozók biztosításáról, beleértve a biztonsági másolatok eszközigényeit, illetve az üzemeltetés biztonságát növelő generációs adatállományok alkalmazását is.
Az adathordozókat a gyors és egyszerű elérés, a nyilvántartás és a biztonság érdekében azonosítóval kell ellátni. Az azonosítókat mind emberi, mind informatikai olvasásra alkalmas formába kell feltüntetni.
Az operációs rendszer adta lehetőségek figyelembe vételével biztosítani kell a külső és belső címek azonosságát.
A belső címke felépítésével illetve használatánál figyelembe kell venni a megőrzési időpont ellenőrzésének szükségszerűségét (aktuális ellenőrzés).
Tilos a privát adathordozókat szolgálati célra igénybe venni, illetve tilos szolgálati adathordozókat magáncélra igénybe venni.

10.3.3. Adathordozók tárolása

Az adathordozók tárolására a géptermen kívüli műszaki-, tűz- és vagyonvédelmi előírásoknak megfelelő helyiséget kell kijelölni, illetve kialakítani.
Adathordozót a részlegből ki-, illetve oda bevinni csak az informatikai csoport-koordinátor engedélye alapján lehet.
Az adathordozók szállítása csak megfelelő módon kialakított fémdobozban történhet.

10.3.4. Az adathordozók nyilvántartása

Az adathordozókról nyilvántartást kell vezetni.
Az azonosító adaton kívül a felírás és megőrzés dátumát, védettség tényét, jogosultsági és illetékességi adatokat, valamint az adathordozó kiadására és visszavételezésére vonatkozó információkat kell tartalmaznia.
A nyilvántartásnak naprakészen követnie kell az adathordozók fizikai mozgását.
A nyilvántartás vezetéséért: a rendszergazdák felelősök.

10.3.5. Az adathordozók megőrzése

Az adathordozók megőrzési idejét a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvényben foglaltak, továbbá intézményünk Iratkezelési szabályzatában foglaltak alapján az adatkezelő határozza meg.

10.3.6. Az adathordozók karbantartása

Az adathordozók állapotát 5 évenként ellenőrizni kell.

10.3.7. Selejtezés, sokszorosítás, másolás

Olyan adathordozót, amelyet javíthatatlan fizikai károsodás ért selejtezni kell.
Selejtezni kell:

- a fizikailag sérült, javíthatatlan, a gyári, raktározási hibából következően felhasználásra alkalmatlan (deformálódott) mágneslemezt, CD-t, DVD-t, ha a kapacitás a névleges érték 75 %-ánál kevesebb,
- véglegesen elhasználódott anyagot *(pl. leporelló).*
- Az alkalmatlan mágneslemezeket, CD-ket DVD-ket fizikai roncsolással használhatatlanná kell tenni.
- Bizalmas adatokat, felhasználói és rendszerprogramokat tartalmazó adathordozókról, törlő programokkal kell az adatokat törölni, vagy fizikailag kell megsemmisíteni az adathordozót. Sokszorosítást, másolást csak az érvényben lévő rendeletek szerint szabad végezni. *(Az üzemi másolás nem minősül másolásnak.)* Biztonsági illetve archív adatállomány előállítása másolásnak számít.

10.3.8. Mentések, fájlok védelme

Az adatfeldolgozás után biztosítani kell az adatok mentését. A szerverek mentését naponta el kell végezni. A mentés automatikus és az éjszakai órákban fut. A mentett állományoknak tartalmazniuk kell a rendszerek installálása során létrehozott konfigurációs, és a rendszerek működtetése során keletkezett valamennyi adatot. Tartalmazniuk kell továbbá az operációs rendszer (Windows, Linux) konfigurációs állományait. A fenti adatok mentése lehetővé teszi, hogy egy szerver teljes károsodás esetén is új gépre az operáció rendszer újratelepíthető a felhasználói beállításokkal, illetve maguk az adott rendszerek is teljes értékűen visszaállíthatók.
Az operációs rendszerek 1-1 példányban mentendők és a mentésekre előírt módon tárolandók. A rendszerszoftverek 1-1 példányban mentendők. Az intézmény Gazdasági rendszere valamennyi eleme adatállományai naponta mentendők. Az intézmény Egészségügyi rendszere valamennyi eleme adatállományai naponta mentendők. A munkák során a munkaállomások adathordozóján létrehozott dokumentumok mentése az azt létrehozó munkatársak *(felhasználók)* feladata. Amennyiben a felhasználó ezen állományokat a rendszergazda által megadott szerver adott munkaterületére bemásolja, és mentései igényét írásban kéri, ezen állományok mentése is az automatikus napi mentésekkel megtörténik. Dokumentálni kell, hogy ki és mikor végezte el a mentést. A fenti mentések adathordozói a mentésekre előírt módon tárolandók. Az intézmény Gazdasági rendszere mentéséért a gazdasági rendszerek

rendszergazdája rendszergazda felelős. Az intézmény Egészségügyi rendszere mentéséért az egészségügyi rendszerek rendszergazdája rendszergazda felelős.

10.4. Szoftver védelem

10.4.1. Rendszerszoftver védelem

Az üzemeltetésért felelős rendszergazdának biztosítani kell, hogy a rendszerszoftver naprakész állapotban legyen és a segédprogramok, programkönyvtárak mindig hozzáférhetők legyenek a felhasználók számára.
Teendők a következők:

- az üzembiztonság érdekében tartalék operációs rendszerrel kell rendelkezni, amely szükség esetén azonnal betölthető legyen,
- a rendszerszoftver módosításához csak a rendszergazdának van jogosultsága
- a módosítással egy időben, a dokumentációban is a változásokat át kell vezetni,
- a változtatásokról nyilvántartást kell vezetni.

10.4.2. Felhasználói programok védelme

Programhoz való hozzáférés, programvédelem
A kezelés folyamán az illetéktelen hozzáférést meg kell akadályozni, az illetéktelen próbálkozást ki kell zárni. Gondoskodni kell arról, hogy a tárolt programok, file-ok ne károsodjanak, a követelményeknek megfelelően működjenek. Lokális gépekre programot csak a rendszergazda tudtával lehet telepíteni. A telepítést dokumentálni kell. A dokumentálásnak tartalmaznia kell azt, hogy milyen programot, mikor és ki telepített fel a számítógépre. A feldolgozás biztonságának megvalósításához naprakész állapotban kell tartani a program dokumentációt. A programokról nyilvántartást kell vezetni, amelynek az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- a program azonosítója,
- a program készítőjének neve,
- a feldolgozási rendszer megnevezése.

A program dokumentáció a rendszerdokumentációnak része.

Programok megőrzése, nyilvántartása

- a programokról naprakész nyilvántartást kell vezetni,
- a nyilvántartásból egyértelműen megállapítható legyen a program azonosítására és kezelésére vonatkozó adatok.
- A számvitelről szóló többször módosított 2000. évi C. törvény értelmében intézményünk az üzleti évről készített beszámolót, valamint az azt alátámasztó leltárt, értékelést, főkönyvi kivonatot, továbbá más, a számviteli törvény követelményeinek megfelelő nyilvántartást olvasható formában legalább 10 évig meg kell őrizni.
- A bizonylat elektronikus formában is megőrizhető, ha az alkalmazott módszer biztosítja az eredeti bizonylat összes adatának késedelem nélküli előállítását, folyamatos leolvashatóságát, illetve kizárja az utólagos módosítás lehetőségét.
- A programok nyilvántartásáért és működőképes állapotban való tartásáért informatikai csoport-koordinátor felelős.

Programok fizikai védelme
A védelem érdekében a felhasználás helyétől elkülönítetten, behatolástól védetten egy-egy duplikált példányt kell tárolni a programkönyvtárba elhelyezett programokról.

10.5. Dokumentálás

Kiemelkedő szerepe van a megfelelő szintű és részletezésű dokumentálásnak. A dokumentációról nyilvántartást kell vezetni, s ennek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- rendszer megnevezése,
- dokumentáció típusa,
- a rendszer adatvédelmi minősítése,
- a kidolgozók névsora,
- példányszám és tárolás helye,
- az átadás ideje,
- módosítások megnevezése és ideje.

11. A KÖZPONTI SZÁMÍTÓGÉP*(EK)* ÉS A HÁLÓZAT MUNKAÁLLOMÁSAINAK MŰKÖDÉSBIZTONSÁGA

11.1. Központi gépek (Server)

Szünetmentes áramforrást célszerű használni, amely megvédi a berendezést a feszültségingadozásoktól, áramkimaradás esetén adatvesztéstől. A központi gépek háttértárairól naponta biztonsági mentést kell készíteni. A mentés felülírással készül, így mindig 1 nappal korábbi állapotú adat visszaállítást kell lehetővé tenni.
Az alkalmazott hálózati operációs rendszer adatbiztonsági lehetőségeit az egyes konkrét feladatokhoz igazítva kell alkalmazni. A vásárolt szoftver eszközökről biztonsági másolatot kell készíteni. Az eredeti példányokat a másolatoktól fizikailag el kell különíteni.

11.2. Munkaállomások (USER-ek)

A hálózatra idegen programot, adatot másolni csak a rendszergazdával történt egyeztetés után lehet. Külső helyről hozott, vagy kapott anyagokat ellenőrizni kell vírusellenőrző programmal.
Vírusfertőzés gyanúja esetén a rendszergazdát azonnal értesíteni kell.
Vírusmentesítő programot futtatni csak a rendszergazda felügyelete mellett szabad.
Új rendszereket használatba vételük előtt szükség szerint adaptálni kell, és tesztadatokkal ellenőrizni kell működésüket.
Az intézmény informatikai eszközeiről programot illetve adatállományokat másolni a jogos belső felhasználói igények kielégítésein kívül nem szabad.
A hálózati vezeték *(UTP)* és egyéb csatoló elemei rendkívül érzékenyek, mindennemű sérüléstől ezen elemeket meg kell óvni. A hálózat vezetékének megbontása szigorúan tilos.
Az informatikai eszközt és tartozékait helyéről elvinni a rendszergazda tudta és engedélye nélkül nem szabad.

12. ELLENŐRZÉS

Az ellenőrzésnek elő kell segíteni, hogy az informatikai rendszerben meglévő veszélyhelyzetek ne alakuljanak ki. A kialakult veszélyhelyzet esetén cél a károk csökkentése illetve annak megakadályozása, hogy az megismétlődjön. A munkafolyamatba épített ellenőrzés során az IBSZ rendelkezéseinek betartását az adatkezelést végző szervezeti egység vezetői folyamatosan ellenőrzik.